

דו"ח מבקר המדינה על התנהלות המשטרה ב"שומר החומות": עמדת הוועד נגד עינויים בישראל

מוצג במסגרת דיוני הוועדה לביקורת המדינה, 30.5.2023

דו"ח מבקר המדינה בעניין מבצע "שומר החומות" מצביע על שורת מחדלים ארגוניים וכשלים מבצעיים מהותיים בהתנהלות משטרת ישראל ושב"כ. עם זאת, הדו"ח אינו מתמודד כראוי עם המציאות העגומה שנחשפה במלוא כיעורה בחודש מאי 2021: אלימות קשה ובלתי מבוקרת של משטרת ישראל ויתר כוחות הביטחון כלפי אזרחי המדינה הפלסטינים. מאירועים אלו ומניתוח תמונת המצב של הוועד נגד עינויים עולה כי המשטרה ושב"כ מתייחסים לאזרחים הערבים כאל אזרחים סוג ב', וחמור מכך, כאויבים מבית, אשר אינם ראויים להגנות להם ראויים אזרחי המדינה היהודים.

בשנה האחרונה מלוות עורכות הדין של הוועד נגד עינויים שורת תיקים של אזרחים שהותקפו במהלך "שומר החומות", וסבלו פגיעות חמורות בגוף ובנפש כתוצאה מהתנהלות בלתי חוקית של נציגי שב"כ, משטרה ושב"ס: [שימוש מופרז בכוח לפיזור הפגנות](#) ולשליטה באוכלוסיה אזרחית; אלימות פיזית [והפרות זכויות עצורים בתחנות המשטרה](#); עינויים של ממש בחדרי החקירות של שב"כ במטרה להביא להודאות שווא של עצורים; [ואלימות נקמנית וקשה מצד סוהרי שב"ס](#) הם רק חלק מהתופעות שאותן תיעדנו במהלך אירועי מבצע "שומר החומות", ואשר אינן מוזכרות בדו"ח.

הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל מבקש להתריע מפני המשך הפעלת כוח בלתי מרוסן נגד קבוצות מיעוט מצד כוחות הביטחון מטעמים פוליטיים פסולים, מהעדר מנגנוני חקירה אפקטיביים נגד שוטרים אלימים שמעלו בתפקידם, ומהפעלת עינויים כלפי עצורים בחקירות שב"כ. כמו כן, הוועד קורא למח"ש למצות את הדין עם שוטרים אלימים שפגעו באזרחים במהלך "שומר החומות", ולמבת"ן ויאח"ס לחקור ביסודיות שימוש בעינויים מצד חוקרי שב"כ וסוהרים נגד מי שנעצרו במהלך המבצע.

הפעלת כוח בלתי מרוסן מצד המשטרה והכנסת מיליציות חמושות לרחובות לא יביאו לביטחון. באקלים הפוליטי הנפיץ היום, על משטרת ישראל להפעיל כוח במשורה ולהפנים כי הזכות להפגין הינה זכות יסוד במשטר דמוקרטי, ועל מערכת המשפט למצות את הדין עם שוטרים אלימים ביעילות וללא משוא פנים. המשך המיליטריזציה של משטרת ישראל, הכנסת כוחות כמו-צבאיים לערים המעורבות, והפעלה נרחבת של שב"כ מול אוכלוסיה אזרחית - לצד גרירת הרגליים בבירור המקרים החמורים שכבר התרחשו - לא ימנעו את הישנות אירועי מאי 2021, אלא יעצימו את ההיתכנות שאירועים כאלו יחזרו על עצמם.

התנהלות רשויות האכיפה, כפי שראינו ב"שומר החומות", פוגעות לא רק באמון הציבור במוסדות המדינה, אלא גם ביכולת להבטיח צדק וביטחון אישי לכלל האוכלוסיה. רק שוויון אמיתי בפני החוק, ומשטרה שפועלת בהגינות, שקיפות וללא משוא פנים, ומבינה כי לכל האזרחים מגיעות זכויות שוות בזכות ולא בחסד, יבטיחו ביטחון לכולנו - יהודים וערבים כאחד.

הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל (ע"ר) ♦ www.stoptorture.org.il ♦ pcati@stoptorture.org.il

9106401 ♦ Tel: 972-3-7733134 ♦ Fax: 972-3-9080588 ♦ POB 4634 Jerusalem ♦ ת.ד. 4634 ירושלים ♦ 9104601 ♦ טל: 03-7733134 ♦ פקס: 03-9080588

הוועד הציבורי נגד עינויים נהא בתמיכה ובמימון שהוא מקבל מאנשים פרטיים, קרנות, ממשלות, ונפים מקצועיים. רוב המימון של הוועד הציבורי נגד עינויים מגיע מישויות מדיניות זרות.